

H o v o r n a .

Za JUDr Augustinem Popelkou.

Dne 22. května 1938 zemřel v Brně dr. Augustin Popelka, první prezident nejvyššího soudu v. v. Zesnulý byl vynikajícím českým právníkem a dosáhnuv vysokého postavení ve státní službě býv. rakousko-uherské monarchie, postavil se po převratě ochotně do služeb Československé republiky. Narodil se dne 25. dubna 1854 v Brně. Právníká studia konal na universitě ve Vídni, kde byl jeho otec dvorním radou nejvyššího soudu. Po ukončení právnických studií vstoupil dr. Popelka do služby u moravskoslezské finanční prokuratury v Brně. V roce 1884 se však osamostatnil a otevřel si advokátní kancelář a stal se záhy vyhledávaným a vynikajícím právním zástupcem. V roce 1898 byl zvolen členem státního soudního dvora a v roce 1899 byl jako vynikající právník povolán k nejvyššímu správnímu soudu ve Vídni. Také zde vynikl tak, že byl v roce 1912 jmenován senátním presidentem. V letech 1910 až 1918 redigoval Sbírku nálezů nejvyššího správního soudu vídeňského. Když po převratě se tvořily nově oba naše nejvyšší tribunály, byl dr. Popelka jmenován prvním presidentem nejvyššího soudu. V úřednické vládě Černého v letech 1920—21 byl ministrem spravedlnosti. Za svého působení u nejvyššího soudu vynikl dr. Popelka jako vynikající praktik a neúnavný předseda senátu. Celou řadu největších známých procesů rozhodoval nejvyšší soud za jeho předsednictví. Nejvíce se zasloužil o judikaturu nejvyššího soudu ve věcech jazykového práva, háje důsledně proti nejvyššímu správnímu soudu zásadu, že právo menšinového jazyka přísluší toliko státním občanům československým, nikoliv cizincům. Tuto zásadu hájil i literárně ve své Apologii československého práva jazykového. Z ostatních drobnějších literárních prací Popelkových dlužno uvést jeho zpracování hesla Nejvyšší soud ve Slovníku veřejného práva československého. Na trvalý odpočinek odešel první prezident dr. Popelka počátkem roku 1931 po dlouholeté a neobyčejně čínorodé a úspěšné službě, která mu zajistila trvalou památku ve světě právnickém.

K. Gerlich

(Ještě o sukcesorství československého státu.)

V „Soudcovských listech“ (sv. XIX, str. 129) zabývá se JUDr. Ladislav Hlavatý mým článkem „Sukcesorství československého státu a recepční zákon č. 11 z roku 1918“, uveřejněným na str. 1—7 běžného ročníku tohoto časopisu. Nazývá tam ironicky mé názory „podivuhodnými“ a sám stojí na stanovisku, že náš stát převzal pohledávky vůči starému rakouskému státu dobrovolně a jen potud, pokud „šlo o plnění, jež mu bylo ku prospěchu a byl pro to mravní důvod“. „Jest sice mravné a důstojné, jestliže se syn přihlásí k dědictví otcovu sine beneficio inventarii, poněvadž má zvláštní citový a mravní poměr k tako-

vému právnímu předchůdci. Zde však jest poměr právě obrácený a takový etický argument zde je tedy zvrácený, leč by šlo o závazky, při nichž plnění protistrany znamená náš přímý prospěch.“ „Konečný úsudek teoretický (roz.: o mém článku) vyhrazuje však právníkům na tomto poli Weyrovi kongeniálním.“

Upozorňuji čtenáře Časopisu na tento projev ze dvou důvodů: jednak proto, aby opět na konkrétním příkladě seznali, jakým způsobem dovedou u nás určití činitelé zatočit s „pouhým“ teoretikem, byt by byl již při létech a měl za sebou jistou vědeckou práci, jakmile dovolí si projevit názor, který neschvalují, za druhé ale také proto, že zásadní hledisko Dr. Hlavatého našlo v poslední době znamenitého potvrzení se strany praxe. Tentokrát ovšem ne československé, nýbrž říšskoněmecké. Mám na mysli mezinárodní půjčku bývalého Rakouska a stanovisko Německé říše k ní. Hitlerovo Německo argumentuje totiž, odmítajíc jakékoliv „sukcesorství“ ohledně tohoto dluhu, navlas tak jako Dr. Hlavatý. Tomuto Německu bylo Schuschniggovo Rakousko stejně nesympatické, jako nám kdysi Rakousko-Uhersko a nejde tedy ani zde o „plnění, jež mu bylo ku prospěchu“ a „není pro to mravní důvod“. Vždyť ona půjčka byla uzavřena proto, aby se Rakousko hospodářsky udrželo a Německo si přece nepřálo, aby se Rakousko udrželo. Proč by tedy mělo platit? Z oně půjčky se sice stavěly silnice a pořizovaly jiné věci, a to vše Německo bez dalšího anektovalo a nevrátí to. Půjčku ale ať zaplatí, kdo ji garantoval, tedy Anglie, Československo a jiné státy.

F. W.